

Моніторинг №22
публікацій на тематику
“російські активи, санкції, конфіскації на відбудову економіки України”

19 вересня 2023 року

✚ Польща пропонує заборонити імпорт діамантів і скрапленого газу з Росії – ЗМІ

За даними видання, пропозиція Варшави включає заборону на імпорт з Росії діамантів, чергові обмеження у секторі послуг, зокрема заборону надання інформаційно-комунікаційних технологій суб'єктам з РФ, а також імпорт скрапленого газу з Росії.

Польща також вимагає ухвалити чергові санкції проти компаній, які працюють в оборонному секторі, медіаресурсів, які розповсюджують дезінформацію Кремля щодо війни, олігархів, які підтримують війну, а також компаній, пов'язаних з російським "Росатомом". Пропозиції Польщі включають також санкції проти синтетичного каучуку та сталі.

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/09/19/704471/>

✚ Дві фінські компанії в обхід санкцій постачали електроніку в рф - Мінфін США

Виконавчого директора зазначених фінських компаній Габріеля Теміна підозрюють в обході західних санкцій проти росії, через що влада США внесла керовані ним фірми в антиросійський список санкцій. Злочинна діяльність здійснювалася з 18 березня 2022 року, повідомили у повітовому суді Східної Уусімаа. Як місце злочину вказано місто Вантаа. Компанії Luminor та Siberica постачали до росії зарубіжну електроніку.

На Теміна, а також Катрін Естер Темін, яка обіймала керівну посаду в компанії Siberica, Мінфін США наклав персональні санкції. Питання про взяття Теміна під варту розглядатиметься у понеділок у районному суді Ітя-Уусімаа. Запит про взяття під варту направила митниця.

https://myc.news/ua/novosti_mira/dve_finskie_kompanii_v_obhod_sankcij_postavlyali_elektroniku_v_rf_minfin_ssha

18 вересня 2023 року

Billions of dollars in western profits trapped in Russia

Мільярди доларів західних прибутків у пастці Росії

Західні компанії, які продовжували працювати в Росії після повномасштабного вторгнення Москви в Україну, отримали мільярди доларів прибутку, але Кремль заблокував їм доступ до готівки, намагаючись закрити гвинти проти «недружніх» країн. Згідно з даними Київської школи економіки, на групи з таких країн припало 18 мільярдів доларів із 20 мільярдів доларів російських прибутків, про які звітували зарубіжні компанії лише за 2022 рік, а також 199 мільярдів із 217 мільярдів доларів російського валового доходу. «Цифри, можливо, значно зросли з тих пір, хоча неможливо точно оцінити, оскільки більшість міжнародних компаній, що працюють в Росії, щорічно розкривають свої локальні результати», — сказав заступник директора з розвитку KSE Андрій Онопрієнко, який зібрав дані. Локальні прибутки компаній від ВР до Citigroup були заблоковані в Росії після минулорічної заборони на виплату дивідендів компаніям із «недружніх» країн, включаючи США, Великобританію та всіх членів ЄС. Хоча такі транзакції можуть бути схвалені за виняткових обставин, дозволів на виведення було видано небагато. «Десятки мільярдів у доларовому еквіваленті застрягли в Росії», — сказав виконавчий директор однієї великої компанії, розташованої в країні, яка не вважається недружньою. «І немає способу їх вивести». Розмір доходів і прибутків відображає не тільки незмінну важливість західних компаній для російської економіки, але й дилему, з якою стикаються такі підприємства щодо того, що робити зі своєю діяльністю в країні, яка піддається остракізму.

Деякі компанії знайшли способи обійти обмеження. Згідно з річним фінансовим звітом за 2022 рік, російська дочірня компанія американської харчової групи Mars минулого року виплатила 56,1 мільярда рублів (близько 800 мільйонів

доларів) своїй материнській компанії шляхом «зарахування їх у рахунок своїх боргів». Російський підрозділ Japan Tobacco International, єдиної великої сигаретної групи, яка не взяла на себе зобов'язання шукати виходу з країни, минулого року виплатила 180 мільйонів доларів своєму єдиному акціонеру JTI Germany, причому 20 відсотків із них було розподілено після вторгнення в Україну, згідно із заявою групи про Росію за 2022 рік. Компанія повідомила FT, що здійснила виплати з прибутку за 2021 рік, тоді як російська комерційна організація не виплатила дивідендів за результатами 2022 року. Philip Morris оголосила про те, що у 2022 році Росія не буде виплачувати дивіденди. У 2021 році її російський бізнес сплатив близько 6 відсотків свого чистого доходу як дивіденди материнській компанії. Російські офіційні особи ще не окреслили «чітку стратегію роботи із замороженими активами», сказала Олександра Прокопенко, науковий співробітник Євразійського центру Carnegie Russia. «Однак, враховуючи велике бажання іноземних організацій повернути свої дивіденди, вони, ймовірно, розглянуть можливість використання їх як важелів впливу — наприклад, щоб спонукати західну владу розморозити російські активи». Міністерство фінансів Росії минулого місяця пом'якшило правила щодо дивідендів, але також формалізувало структуру «хороших» і «неслухняних» компаній, як у Кремлі називають тих, хто хоче розлучитися з країною. «Дозвіл на розподіл дивідендів уже давно став своєрідним заохоченням до «хорошої поведінки», яка включає в себе чітке розуміння того, що ви хочете залишитися в Росії», — сказала особа, яка брала участь в угодах про виїзд. Для компанії «недружнього» походження репатріація дивідендів вже «так само складна, як продаж бізнесу» в Росії, сказав він. «Один із моїх клієнтів втратив надію отримати звітти будь-які дивіденди і просто списав усе». Навіть деякі компанії з «дружніх» країн намагаються повернути свої дивіденди.

<https://www.ft.com/content/fb0ab6e1-ab45-438e-b9a1-1bc352645647>

РФ зіткнулася з нестачею комплектуючих для дронів і вже шукає обхідні шляхи

Обмеження, введені владою Китаю на експорт дронів, серйозно ускладнили їхні поставки в Росію і призвели до дефіциту низки комплектуючих.

Як стало відомо виданню, введені Китаєм з 1 вересня обмеження на експорт безпілотників призвели до припинення поставок комплектуючих і самих дронів масою понад 4 кг. Заборона Китаю експортувати дрони, якщо вони можуть використовуватися у військових цілях, призвела до припинення поставок навіть тієї продукції, яка не потрапляє під введені обмеження. Так, спостерігається нестача дронів, використовуваних у сільському господарстві, які важать близько 30-40 кг і не виробляються в Росії у великих кількостях.

Росія традиційно намагається обійти ці обмеження через треті країни, а також використовуючи лазівки у введених обмеженнях. Більшість великих російських виробників безпілотників запевнили, що поповнили запаси деталей ще до набрання новими правилами чинності. Частина співрозмовників пояснили, що їхні постачальники зараз намагаються розпочати отримання ліцензій. Розгляд заявок та оформлення документів, за оцінками джерел видання, може зайняти від півроку до року. Однак, як розповів засновник представництва виробника сільгоспдронів Jtiler у Росії Раміль Шевохутдінов, для прискорення процесу можна звернутися до посередників з інших країн. Хоча в такому разі поставки обладнання будуть удвічі дорожчими, а термін доставки більшим на кілька тижнів.

В одній із компаній уточнили, що зараз очікують "отримання інформації про постачання тепловізорів, на середину вересня розуміння немає". Крім того, низка російських виробників дронів, що працюють на іноземній компонентній базі, попередили клієнтів про подорожчання щонайменше на 20% у зв'язку зі зміною курсу валют.

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/09/18/704432/>

Міжнародний суд ООН приступає до розгляду позову України проти рф за конвенцією про геноцид

Українська сторона категорично заявляє, що на її території не було геноциду, через який росія, за словами путіна, вторглася в Україну. “російська федерація неправдиво стверджує, що в Луганській і Донецькій областях України мали місце акти геноциду, і на цій підставі визнала так звані “Донецьку народну республіку” та “Луганську народну республіку”, а потім оголосила й розпочала “спеціальну військову операцію” проти України”, – ідеться в позові.

Київ просить суд “установити, що росія не має законних підстав вживати заходів на території України та проти неї з метою запобігання і покарання за передбачуваний геноцид”.

Українська сторона сама звинувачує рф у “плануванні актів геноциду в Україні” і стверджує, що росія “навмисно вбиває представників української національності і завдає їм серйозних каліцтв”.

За словами експертів, уперше постановка питання – не звинувачення в геноциді, а звинувачення в неправомірних звинуваченнях у геноциді. Однак це – сама суть справи, але до її розгляду поки що не дійшло. Центральне питання нинішнього етапу якраз і полягає в тому, чи може суд розглядати цей спір по суті. На майбутніх слуханнях йтиметься про юрисдикцію суду і прийнятність скарги України. Російська сторона висунула попередні заперечення і представить їх 18 вересня.

Участь у засіданні візьмуть 26 із 27 країн Євросоюзу – усі, крім Угорщини. А також Ліхтенштейн, Норвегія, Канада, Велика Британія, Нова Зеландія та Австралія. Чехія і Словаччина, Люксембург і Швеція, а також Канада і Нідерланди виступають парами. Країни представлятимуть їхні або послы, або міжнародно-правові радники їхніх МЗС, повідомили у пресслужбі суду.

<https://sprotyv.info/analitica/mizhnarodnij-sud-oon-pristupa%dl%94-do-rozglyadu-pozovu-ukra%dl%97ni-proti-rf-za-konvenczi%dl%94yu-pro-genocid/>

Росія вирішила брати участь у слуханнях щодо геноциду, які починаються в Гаазі

В Палаці миру в Гаазі у понеділок починаються слухання у справі за звинуваченнями про порушення Росією Конвенції про заборону геноциду, сама РФ вирішила брати в них участь. Росія, яка на попередніх слуханнях ігнорувала процес, цього разу вирішила надіслати делегацію юристів до Гааги, щоби захищатися від звинувачень. Інтереси РФ представляють фахівці російського МЗС, найняті ними юристи з компанії Монастирський, Зюба і Степанов (скорочена назва також звучить як МЗС), а також "міжнародні юристи".

Інтереси РФ погодилися представляти юристи-науковці з Ірану, Китаю, Перу та юрист з французькою ліцензією Жан-Шарль Чікая, який не є науковцем, а натомість відомий тим, що представляє інтереси найбільш одіозних африканських диктаторів.

Україну, окрім фахівців МЗС, представлятимуть представники авторитетної міжнародної юркомпанії Covington & Burling, а також команда науковців-міжнародників, яка вже тривалий час відстоює інтереси України у Гаазі, на чолі з професором Єльської школи права Гарольдом Ко та професором Університету Париж-Нантер Жан-Марком Тувененом.

<https://www.pravda.com.ua/news/2023/09/18/7420273/>

Виробник упаковок і паперу Mondi, який має статус спонсора війни, позбувся бізнесу в РФ

Британський виробник упаковки та паперу Mondi Group оголосив про укладення угоди щодо продажу свого останнього підприємства в РФ, АТ "Монді Сиктивкар" компанії "Сезар Інвест" за 80 млрд рублів (775 млн євро).

Зазначається, що Федеральна антимонопольна служба РФ та Урядова підкомісія РФ з контролю за іноземними інвестиціями схвалили угоду.

У компанії розповіли, що отримають гроші від продажу комбінату шістьма щомісячними траншами. Перші чотири платежі становитимуть по 13,5 млрд рублів кожний, водночас перший платіж пройде до кінця вересня 2023 року, решта три - до

кінця грудня 2023 року. Після цього право власності на "Монді Сиктивкар" перейде до "Сезар Інвест", а Mondi завершить вихід із Росії.

"Монді Сиктивкар" - це інтегроване підприємство з виробництва целюлози, пакувального паперу та тонкого некрейдованого паперу.

За рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, виручка "Монді Сиктивкар" склала 1 085 млн євро, показник EBITDA - 481 млн євро та прибуток до оподаткування - 453 млн євро. Станом на 30 червня 2023 року валові активи підприємства становили 1 107 млн євро, а чисті активи - 856 млн євро", - йдеться у повідомленні.

Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) [раніше внесло](#) Mondi Group до переліку міжнародних спонсорів війни через те, що вона після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну не пішла з російського ринку. У НАЗК тоді заявили, що у Росії Mondi володіє комбінатом з виробництва целюлози, пакувального паперу та високоякісного некрейдованого паперу (ВАТ "Монді СЛПК"), а також трьома переробними підприємствами (ТОВ "Монді Араміль", ТОВ "Монді Переславль", ТОВ "Монді Лебедян"). Зрештою, ТОВ "Монді Араміль", ТОВ "Монді Переславль", ТОВ "Монді Лебедян" у липні 2023 року продали російській групі "Готек"

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/09/18/704449/>

Фонд держмайна запускає сайт з переліком санкційних активів

Офіс цифрової трансформації ФДМУ запустив сайт, який містить перелік всіх арештованих активів росіян і колаборантів, які передані в управління Фонду. В реєстрі вже розміщені 136 санкційних активів, серед них майно Михайла Шелкова, Володимира Євтушенкова, Аркадія Ротенберга, Володимира Сальдо, Сергія Цекова, президента-втікача Віктора Януковича та ін.

Надалі арештоване майно буде виставлено на приватизацію або оренду через систему Prozorro. Продажі, де кожен охочий у режимі реального часу зможе стежити за перебігом аукціону. “Сьогодні весь демократичний світ працює задля покарання держави-агресора. Наша команда — не виняток. Фонд держмайна запускає сайт sanlist.spfu.gov.ua. Мета — інформування української громадськості та іноземних партнерів про стан справ з усіма конфіскованими активами, які перебувають в управлінні Фонду. Важливо, аби кожен у кілька кліків міг дізнатися все про арештоване майно колаборантів або російських олігархів, яке в подальшому може принести прибуток державі”, — наголосив Перший заступник Голови Фонду держмайна України Денис Шугалій.

Команда ФДМУ невпинно працює над здобуттям нового досвіду щодо питань розшуку, замороження та ефективного управління санкційним майном. Адже надалі перелік арештованих активів на сайті sanlist.spfu.gov.ua збільшиться. Вже найближчим часом очікуємо на передачу ще близько 500 об'єктів російських олігархів і українських колаборантів.

<https://www.spfu.gov.ua/ua/news/9980.html>

17 вересня 2023 року

🚩 Голова МЗС Угорщини пояснив зв'язок між фізикою і відносинами з РФ

Міністр закордонних справ Угорщини Петер Сійярто визнав, що Будапешт продовжує й буде продовжувати співпрацю з Росією через залежність від російських енергетичних ресурсів. Про це Сійярто сказав в інтерв'ю Bloomberg TV, фрагмент із якого [опублікував](#) у своєму Facebook, пише "Європейська правда".

"Чому? Тому що більша частина нашого енергетичного імпорту надходить з Росії. Тепер ви можете поставити питання: чому? Це політичне рішення? Ні. Чи відображає воно наші політичні уподобання? Ні. Тоді чому? Через фізику", – додав він. Сійярто пояснив, що йдеться про відсутність альтернатив російським трубопроводним поставкам газу й нафти, а також проекту атомної електростанції "Пакш", яку будують спільно з "Росатомом". "Отже, коли йдеться про сфери, які не підпадають під санкції, ми продовжуємо співпрацю в нормальному режимі, тому що це наш національний інтерес", – підсумував він.

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/09/17/7169576/>

🚩 Бербок закликає до реформ в ООН: "Рада Безпеки ООН, яка, як і раніше, представляє світ 20-го століття, більше не доречна"

Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок виступає за фундаментальні реформи в ООН. Вона нагадала про необхідність реформи Ради Безпеки ООН, за яку Німеччина виступає вже багато років разом з Бразилією, Індією та Японією в так званій "Великій четвірці".

"Рада Безпеки ООН, яка, як і раніше, представляє світ 20-го століття, більше не доречна. Лише якщо ООН "оновить" свою операційну систему, щоб адаптуватися до світу 21 століття, вона стане в довгостроковій перспективі місцем, де світова спільнота зможе разом розв'язувати свої проблеми", - наголосила Бербок

Вона повідомила, що Німеччина та Намібія очолили переговори про Саміт ООН щодо наступного року, а спільні дебати ООН будуть присвячені головним проблемам: "про мир, про подальший розвиток міжнародного права, про хороший клімат, політику охорони здоров'я та розвитку, а також про права дівчаток та жінок у таких країнах, як Афганістан". Бербок виступила за те, щоб ООН мала "більше амбіцій щодо стримування кліматичної кризи, найбільшої загрози нашого часу".

Вона вважає, що ООН, міжнародні фінансові інститути та комітети охорони здоров'я повинні позиціонуватися таким чином, щоб "нашим партнерам в Африці, Латинській Америці та Азії було надано голос, на який вони заслуговують".

https://censor.net/ua/news/3443953/berbok_zaklykaye_do_reform_v_oon_rad_a_bezpeky_oon_yaka_yak_i_ranishe_predstavlyaye_svit_20go_stolittya

У Міжнародному суді ООН поновлюються слухання за позовом України проти Росії за конвенцією про геноцид

18-27 вересня Міжнародний Суд ООН у Гаазі проведе слухання по справі України проти РФ "Щодо звинувачень у вчиненні геноциду відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього".

У цій справі Україна доводить, що саме РФ, виправдовуючи свою військову агресію безпідставними звинуваченнями України в "геноциді", порушила Конвенцію 1948 року про геноцид.

Україна подала позов невдовзі після початку повномасштабного вторгнення.

Участь у засіданні візьмуть 26 із 27 країн Євросоюзу - всі, крім Угорщини, а також Ліхтенштейн, Норвегія, Канада, Великобританія, Нова Зеландія та Австралія. Чехія і Словаччина, Люксембург і Швеція, а також Канада й Нідерланди виступають парами.

https://censor.net/ua/news/3443943/u_mijnarodnomu_sudi_oon_ponovlyuyutsya_sluhannya_za_pozovom_ukrayiny_prot_y_rosiyi_za_konventsiyeyu_pro
<https://www.dw.com/uk/ukraina-proti-rosii-v-sudi-oon-unikalnij-proces/a-66827380>

16 вересня 2023 року

Андрій Єрмак і Маргот Вальстрем провели друге засідання Міжнародної робочої групи щодо екологічних наслідків війни

Під співголюванням керівника Офісу Президента України Андрія Єрмака та экс-віце-прем'єр-міністра, колишнього міністра закордонних справ Швеції Маргот Вальстрем відбулося друге засідання Міжнародної робочої групи щодо екологічних наслідків війни. У режимі відеоконференції у засіданні також узяли участь: Президент Ірландії в 1990–1997 роках Мері Робінсон, комісар ЄС з питань довкілля, океанів і рибальства Віргініус Сінкевічюс, професор, генеральний директор Європейського кліматичного фонду Лоранс Тубіана, міністр навколишнього середовища та зміни клімату Бразилії у 2010–2016 роках Ізабелла Тейшейра, віце-президент Європейського парламенту Гайді Гаутала, член парламенту Швеції Ребекка ле Муан. З українського боку долучилися: міністр захисту довкілля та природних ресурсів Руслан Стрілець, Генеральний прокурор Андрій Костін, радники керівника Офісу Президента Дарія Зарівна та Олександр Бевз.

Маргот Вальстрем представила рамковий документ Міжнародної робочої групи, де визначені три пріоритети її роботи: максимально повна оцінка завданої довкіллю шкоди, пошук найкращої стратегії визначення та забезпечення відповідальності й відшкодування за ці злочини, а також рекомендацій щодо післявоєнного переходу України до «зеленої» економіки.

Генеральний прокурор Андрій Костін поінформував, що в Україні розслідується 14 випадків екоциду, скоєного під час агресивної війни РФ проти нашої країни. Зафіксовано вже 252 воєнних злочини, які призвели до заподіяння шкоди довкіллю. 6 червня, у день умисного підризу російськими окупантами Каховської ГЕС, розпочато розслідування за фактом воєнного злочину та екоциду.

Андрій Костін наголосив, що Україна стала першою державою, яка докладає зусиль для переслідування за екологічні воєнні злочини та екоцид.

За словами Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Руслана Стрільця, сьогодні близько 700 тис. га українських лісів розташовані на окупованих територіях або в зоні бойових дій, 2,4 млн га лісів – на звільнених територіях. Ці ліси потребують відновлення. 20% охоронних територій України постраждали від війни. Під російською окупацією на сьогодні перебувають 10 національних парків, 8 природних та 2 біосферні заповідники.

За підсумками засідання було ухвалено рамковий документ Міжнародної робочої групи щодо екологічних наслідків війни.

<https://www.president.gov.ua/news/andrij-yermak-i-margot-valstrem-proveli-druge-zasidannya-miz-85661>

15 вересня 2023 року

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №165/2023-рп

Про делегацію України для участі у слуханнях Міжнародного Суду ООН у справі щодо звинувачень у геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти Російської Федерації; 32 держави долучилися)

1. Утворити делегацію України для участі у слуханнях Міжнародного Суду ООН у справі щодо звинувачень у геноциді про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти Російської Федерації; 32 держави долучилися) (18 – 27 вересня 2023 року, м. Гаага, Королівство Нідерланди) у такому складі:

КОРИНЕВИЧ Антон Олександрович – Посол з особливих доручень Міністерства закордонних справ України, глава делегації, агент України

ЗОЛОТАРЬОВА Оксана Вадимівна – директор Департаменту міжнародного права Міністерства закордонних справ України, заступник глави делегації, заступник агента України.

Дозволити главі делегації залучати в установленому порядку для забезпечення роботи делегації України представників державних органів, адвокатів, радників, експертів і технічних працівників.

2. Главі делегації здійснювати із залученням представників державних органів підготовку та подання визначених Міжнародним Судом ООН процесуальних документів, позиційних, доказових та інших матеріалів.

<https://www.president.gov.ua/documents/1652023-rp-48185>

G7 готується заборонити торгівлю російськими алмазами – ЗМІ

Представник уряду Бельгії очікує, що країни "Групи семи" оголосять про непрямую заборону на торгівлю російськими алмазами.

Джерело: агентство [Reuters](#), цитує "[Європейська правда](#)"

За словами бельгійського посадовця, він очікує почути оголошення про непрямую заборону на поставки російських алмазів у найближчі 2-3 тижні. Сама заборона, згідно з повідомленням, повинна набути чинності в січні.

"Група семи" [оголосила про плани обмежити](#) торгівлю алмазами з Росією, щоб скоротити доходи, які фінансують війну РФ проти України, ще у травні. Але з того часу про жодні деталі того, як працюватимуть санкції, не повідомляли.

В ЄС торгівля російськими алмазами вже впала через добровільні зобов'язання. Але офіційних обмежень ЄС щодо російських алмазів ще не вводив, частково через опір Бельгії. Росія є найбільшим у світі виробником алмазів. Торгівля дорогоцінним камінням є важливою галуззю та [значним джерелом доходу РФ](#).

<https://www.pravda.com.ua/news/2023/09/15/7419929/>

За півтора року Росія витратила на війну з Україною приблизно \$167,3 млрд. З них лише техніки, знищеної ЗСУ, більш як на \$34 млрд. Розрахунки Forbes

Прямі військові витрати та вартість втраченої техніки Росії за 18 місяців війни (з 24 лютого 2022-го по 24 серпня 2023-го) становлять близько \$167,3 млрд, за розрахунками Forbes на основі даних Генштабу ЗСУ. Ця оцінка не включає постійні видатки на оборону, не пов'язані з воєнними діями. А також не включає економічні втрати країни-агресора. Найбільші статті витрат: забезпечення воєнних дій (\$51,3 млрд), зарплати військових (\$35,1 млрд), компенсації родинам загиблих (\$25,6 млрд) і поранених (\$21 млрд) та вартість знищеної техніки (\$34 млрд).

Після [стрімкого падіння рубля](#) «вартість» російського солдата для бюджету РФ значно зменшилася. Якщо за 2022 рік сумарні виплати на одного бійця становили близько \$200 на день, наразі це приблизно \$120 на день.

Зважаючи, що [левова частка доходів російського бюджету складається з нафтогазових надходжень](#), девальвація російської нацвалюти фактично знижує

навантаження на бюджет для забезпечення армії. Водночас і реальні доходи російського солдата стають відчутно меншими. Аналогічно змінилася більшість витрат в доларовому еквіваленті, які не прив’язані до імпортової продукції й цін на міжнародних ринках.

Щоправда, це поки що не допомогло держбюджету РФ забезпечити баланс потреб російської армії. За [даними](#) Reuters, лише за перші шість місяців 2023 року Росія витратила на потреби оборони 5,59 трлн рублів, що на 600 млрд рублів більше, ніж було закладено в бюджеті РФ на весь рік. Це змусило російський уряд подвоїти планові витрати федерального бюджету на оборону на 2023 рік, збільшивши їх до 9,7 трлн рублів. Загальний бюджет РФ на 2023 рік запланований [на рівні](#) 29 трлн рублів. Таким чином, 33% федерального бюджету буде витрачено на забезпечення армії. Також із падінням рубля зменшується вартість компенсації військовим у доларах США. Якщо за курсу 60 рублів/\$ вартість компенсації родині загиблого у РФ становила близько \$110 000, нині це лише близько \$65 000. Сума компенсації пораненим, відповідно, знизилася з \$45 000 до \$27 000.

Основна стаття витрат РФ на війну в Україні – це боеприпаси та військово-забезпечення армії. Загальна сума цих витрат – \$51,34 млрд.

Торік російська артилерія використовувала [до 50 000 снарядів на день](#), зараз темпи використання істотно скоротилися: орієнтовно до 10 000 снарядів на день.

Середня ціна снаряда радянського калібру – близько \$1000. Отже, лише на забезпечення своєї артилерії росіяни витратили понад \$9 млрд за півтора року великої війни. Росія втратила 315 бойових літаків (середня вартість – \$18,8 млн) та 316 гелікоптерів (середня вартість – \$10,4 млн). Але більшість втрат авіації відбулися в перші пів року повномасштабного вторгнення.

Зараз головне «полювання» ЗСУ ведуть на ворожі артилерійські системи та ППО. За три місяці контрнаступу українські військові знищили майже 2000 артилерійських систем. Це стільки ж, як за весь минулий рік. Загалом Росія уже втратила артилерії та РСЗВ на \$5 млрд.

<https://forbes.ua/war-in-ukraine/za-pivtora-roku-rosiya-vitratila-na-viynu-z-ukrainoyu-blizko-1673-mlrd-z-nikh-tilki-tekhniki-na-ponad-34-mlrd-rozrakhunki-forbes-16092023-16050>

Міжнародний реєстр збитків

Що таке той реєстр збитків і як він співпрацює із реєстром Дії? Як туди потрапити, із яких грошей і за якою оцінкою відбуватимуться компенсації постраждалим? Поговорили про ці гострі питання із **виконавчим директором Міжнародного реєстру збитків Маркіяном Ключковським**.

Реально існуючого на сьогодні механізму немає, його потрібно створювати з нуля. На це є багато причин. Одна з них — це право вето Росії в Радбезі ООН. І, очевидно, відсутність згоди Росії добровільно співпрацювати в створенні такого

механізму. І це не простий шлях, бо ми не маємо можливості опиратися на жоден існуючий прецедент в такій роботі. Навесні минулого року група юристів почала роботу над створенням того, що ми називаємо компенсаційним механізмом для України або ж репараційним механізмом.

Компенсаційний механізм, який ми пропонуємо, складається з трьох компонентів.

Перший компонент – це, власне, реєстр збитків, який повинен у собі зафіксувати інформацію про збитки, шкоду, травми та інші подібні речі, яких Україна та українці зазнали під час повномасштабного вторгнення Росії до України.

Другий компонент цього механізму – це компенсаційна комісія. Це орган, який буде розглядати ці кейси і виносити рішення, скільки збитків треба відшкодувати в кожному конкретному випадку.

І третій компонент – це компенсаційний фонд, який накопичує кошти, з яких, власне, ці виплати будуть здійснюватись. Цей фонд буде наповнювати або росія добровільно, або ж ми доберемося до російських активів самостійно і стягнемо їх на користь цього фонду.

Реєстр збитків – це тільки перший компонент цього механізму. Про його створення ми оголосили у травні цього року. Тепер ми готуємося до його повноцінного операційного запуску з тим, щоби люди, компанії і державні органи могли реєструвати там свої вимоги.

Тут варто дуже наголосити, що і Україна, і інші держави чудово розуміють, що сам по собі реєстр, який би він класний не був, не має ніякого значення. Ця база даних шкоди нічого не робить для реального відшкодування збитків. Тому і в самому статуті реєстру написано, що це тільки перший компонент компенсаційного механізму держави будуть рухатися до створення інших його компонентів.

В наступних кілька місяців буде призначена так звана Рада реєстру. Це сім незалежних спеціалістів, які будуть, серед іншого, визначати різноманітні правила та процедури реєстру, зокрема і вимоги до подання заяв кейсів у різних категоріях, вимоги до доказів щодо них і до оцінки. Тому про більш конкретні правила можна буде говорити тоді, коли вони будуть готовими.

Якщо подивитися на цю тему з висоти пташиного польоту, то одним з найбільших челенджів роботи всього компенсаційного механізму, є кількість кейсів: без перебільшення ми очікуємо на мільйони кейсів. Якщо ми будемо їх розглядати кожен окремо по черзі, то це займе десятки, а то і сотні років. Тому ми повинні зробити якусь більш автоматизовану систему розгляду і оцінки вимог, там де це можливо.

І плюс тут ще мусимо говорити про питання фундаментальних базових цінностей. Тому що, якщо говорити про прецедент, то значно гірший, на наш погляд, прецедент буде, якщо опираючись на ці формальні правила міжнародного права,

держава-агресор, яка здійснює найгірше порушення міжнародного права, яке можна тільки собі уявити, уникає відповідальності.

Тобто виникає ситуація, коли держава одні правила міжнародного права порушує, але ховає це за іншими для уникнення відповідальності. Це не є правильно. Я впевнений, що є держави у світі, які дивляться на цю ситуацію, з точки зору того, щоб оцінити можливі наслідки для своїх дій. Тому в цьому сенсі прецедент також може бути поганий, його якраз треба уникнути.

Мені здається, що це дуже важливий аргумент. Тому що відсутність покарання створює загрози подальшої дестабілізації, сміливих чи необґрунтованих кроків інших країн, необґрунтованих агресій, а це все ризики, а ризики – це більша вартість транзакцій, це шкода зростання світової економіки, і це, власне, те, в чому не зацікавлені, напевно 95% світового товариства.

<https://www.deadlawyers.org/mizhnarodnyj-reyestr-zbytkiv/>

Британія припинила розслідування проти Фрідмана щодо обходу санкцій

Британське Національне агентство з боротьби зі злочинністю (NCA) припинило розслідування ймовірного ухилення від санкцій російським мільярдером Міхаїлом Фрідманом після обшуку в його лондонському маєтку у грудні 2022 року.

Видання нагадує, що у грудні минулого в обшуку маєтку Фрідмана вартістю 65 млн фунтів стерлінгів на півночі Лондона брали участь понад 50 офіцерів - тоді вони заарештували Фрідмана, вилучивши "цифрові пристрої та значну кількість готівки". Згодом його відпустили під заставу.

"NCA може підтвердити, що не вживатиме жодних подальших заходів проти Фрідмана на підставі ордеру, виконаного у грудні 2022 року", - заявив речник регулятора у відповідь на запит Bloomberg.

"Триває розслідування щодо пов'язаних з ним підозрюваних, які підпадають під більш широке розслідування", - додали в NCA.

Фрідман є одним з найвідоміших російських олігархів, який заробив мільярди в банківській, нафтовій сферах та у роздрібній торгівлі.

Велика Британія та ЄС запровадили санкції проти Фрідмана та його партнерів невдовзі після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну, заморозивши його активи. Він залишився жити в Лондоні. США запровадили санкції минулого місяця. Розслідування, як повідомляє NCA, було пов'язане з передбачуваною виплатою кредиту з "Альфа-банку" його виконавчому помічнику перед тим, як проти олігарха ввели санкції. Агентство визнало, що ордер на обшук містить "технічні помилки". На судовому засіданні в липні Фрідман заявив, що обшук був незаконним і спирався на "компромат", включаючи звіт 15-річної давнини, в якому містилася низка недоведених кримінальних звинувачень.

"Тим не менш, розслідування для Фрідмана не закінчилися. На нього чекає окреме розслідування в Україні щодо його участі у фінансуванні російської війни через підконтрольний йому інвестиційний консорціум "Альфа-груп", - додає Bloomberg.

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/09/15/704389/>

У Норвегії сперечаються про запровадження заборони на в'їзд російських авто

Норвегія не є членом Європейського Союзу, але дотримується більшості санкцій ЄС, запроваджених у відповідь на повномасштабну війну Росії проти України. Оновлені минулого тижня рекомендації Єврокомісії передбачають, що держави мають заборонити в'їзд для автомобілів із російською реєстрацією – незалежно від того, чи використовуються вони в комерційних або приватних цілях.

"Ми взяли до відома заяву Європейської комісії та її інтерпретацію і уважно вивчаємо, що це означатиме для норвезького законодавства", – заявила The Parents Observer речниця Міністерства закордонних справ Норвегії Рагнгільд Сіменстад.

Для Норвегії це питання має важливе значення. Росіяни подорожують через неї транзитом до Європи, зокрема й на автомобілях. Для мешканців Мурманська звичним є одноденний шопінг-тур через кордон із Норвегією; росіяни також їдуть із Москви і Санкт-Петербурга на авто на відпочинок до Європи.

За даними імміграційної служби Норвегії, які отримав The Parents Observer, за серпень кордон із Росією перетнули 6300 людей – на 23% більше, ніж у цьому ж місяці 2022 року. А в північному норвезькому районі Фіннмарк за серпень нарахували 646 автомобілів із російською реєстрацією.

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/09/15/704383/>

14 вересня 2023 року

Asset exchange between Russia and the West: legal and factual circumstances

Однак на тлі санкційного тиску Москва почала робити кроки у відповідь щодо власності «недружніх країн». Зокрема, було введено заборону на виплату дивідендів за кордон, що фактично заблокувало кошти іноземних інвесторів у Росії.

Ще у квітні минулого року Москва розглядала долю іноземної власності під російською юрисдикцією. Держдума розглядала низку законопроектів, які дозволять [Росії конфіскувати майно "недружніх режиму" іноземних компаній і осіб без компенсації](#) або [управляти іноземними активами без згоди їх власників](#).

З жовтня 2022 року AerCap, найбільша у світі компанія з лізингу літаків, веде складну [судову тяганину](#), оскільки понад 100 літаків компанії, які знаходилися в

Росії, були експропрійовані російськими операторами після вторгнення Росії в Україну. Завдяки указу президента, який дозволяє конфіскувати повітряні судна, що належать іноземним державам, 1140 літаків були перереєстровані в країні за російськими документами.

А 25 квітня 2023 року Путін [підписав указ](#), який дозволив запровадити зовнішнє управління російськими активами (майном і корпоративними правами, рухомим і нерухомим майном), що належать власникам із «недружніх країн». При цьому іноземним інвесторам заборонили продавати російські активи без спеціального дозволу.

Першими [жертвами](#) цього механізму стали дві енергетичні компанії: фінська Fortum Oyj і німецька Uniper SE. Російські активи цих компаній були передані під державний контроль саме в річницю указу, у квітні 2023 року. У липні були конфісковані активи Danone (Франція) і Carlsberg (Данія).

Незважаючи на те, що активи передані в тимчасове управління Росмайну, вони фактично стали безоплатним вигодою для лояльних до Кремля груп впливу.

Зокрема, родича Рамзана Кадірова призначили главою Danone в Росії, а пивну компанію «Балтика», що належить Carlsberg, очолив ставленик Ковальчуків.

23 серпня Financial Times (FT) з посиланням на джерела в Москві та західних урядах [повідомила про ініціативу російського уряду](#), яка отримала назву «обмін активами». Видання зазначає, що подробиць поки немає, але сама ініціатива досить характерна. Він передбачає, що західні компанії можуть виводити свої інвестиції та обігові кошти з Росії, викуповуючи російські активи за кордоном.

При цьому активи – це не стільки промислові підприємства чи нерухомість, скільки цінні папери, які належать РФ і російським компаніям і заморожені за кордоном. За прогнозами міністра фінансів Росії Антона Силуанова, це нібито розблокує \$1,1 млрд, що належать роздрібним інвесторам. Це досить невелика сума і, здавалося б, скромна мета. Однак, якщо буде створено прецедент, «обмін активами» може працювати в набагато більших масштабах.

FT також наводить приклад компанії British Petroleum (BP), яка заморозила дивіденди за попередні роки в розмірі \$1,4 млрд. Хоча BP публічно дистанціювалася від цих фондів, це, ймовірно, не єдиний випадок, і зацікавлені сторони можуть бути більш рішучими.

У Росії все ще багато міжнародних компаній, і з посиленням тиску з боку режиму Путіна цей варіант може стати для них привабливим. З огляду на те, що зовнішнє управління іноземними компаніями в Росії може бути введено указом президента, який після прийняття поправок до Конституції в 2020 році матиме вищу юридичну силу і може суперечити міжнародному праву, ніхто не може гарантувати захист іноземної власності, що знаходиться в Росії.

На перший погляд обговорювана пропозиція виглядає нереалістичною. Адже наші союзники постійно наголошують, що російські активи залишатимуться

замороженими доти, доки Україні не буде повністю відшкодовано збитки, завдані агресією Росії.

Цей сценарій було підтверджено, зокрема, у комюніке Великої семи [за](#) підсумками Вільнюського саміту. Хоча такий сценарій наразі виглядає для України гіршим варіантом, ніж конфіскація цих активів, він створює мінімальні гарантії для всього процесу повернення.

Цією ініціативою, навіть якщо вона була лише у вигляді витоку в ЗМІ, Росія намагається перехопити ініціативу. Демократичний табір не повинен цього допустити. Для багатьох компаній в ЄС і США можливість повернути свої активи з Росії в розпал економічної рецесії може здатися привабливою. Зважаючи на те, що багато західних компаній продовжують працювати в Росії, ми розуміємо, що бізнес може чинити певний тиск на політиків, щоб вони досягли таких компромісів, принаймні щодо приватних російських активів.

Щоб запобігти цьому, українська влада повинна вдатися до кількох політико-дипломатичних кроків. Доведеться працювати на кількох фронтах одночасно.

Перш за все, необхідно провести аудит заморожених російських активів і створити Міжнародний реєстр санкційних активів. Ці активи мають стати основним джерелом наповнення Компенсаційного фонду, який має стати одним із елементів майбутнього міжнародного механізму компенсацій. Цей крок дозволить отримати реалістичні оцінки заморожених активів Російської Федерації та запобігти «втратам» окремих активів через ці та інші схеми.

По-друге, до порядку денного роботи з відшкодування збитків від агресії необхідно включити питання відшкодування збитків іноземному та міжнародному бізнесу, які постраждали від дій Російської Федерації. Західним компаніям слід надати можливість подавати заявки на відповідну компенсацію в міжнародному реєстрі збитків. Конфіскація російських активів і повна компенсація збитків Україні, західним компаніям і потерпілим спонукатимуть Росію припинити агресію, оскільки вона здійснюється за рахунок України.

Не менш важливо, особливо для України, наголосити, що відшкодування збитків має здійснюватися за рахунок російських активів, оскільки це сприятиме реалізації принципу невідворотності відповідальності агресора за протиправні дії. Російське майно має бути одним із заходів покарання для учасників війни, а не розмінною монетою для зняття санкцій і бартерних угод.

Важливо скоординувати зусилля окремих акторів і створити єдиний плацдарм для роботи над компенсацією наслідків російської війни. Це дозволить об'єднати українські та міжнародні зусилля та запропонувати певний напрямок руху замість хаотичних індивідуальних ініціатив.

<https://yur-gazeta.com/legal-business/articles-in-english/asset-exchange-between-russia-and-the-west-legal-and-factual-circumstances.html>

🇺🇦 Turkey Slams European Parliament for Plea on Russia Sanctions

Туреччина критикує Європарламент за визнання санкцій проти Росії

На Туреччину посилюється тиск з боку ЄС і США, щоб вони приєдналися до їхньої кампанії покарання Росії за її вторгнення в Україну. Запроваджуючи обов’язкові санкції ООН, Туреччина відмовляється приєднатися до будь-яких інших санкцій на підставах, які можуть ускладнити її самопроголошені спроби посередництва між Києвом і Москвою. На саміті Групи 20 у Нью-Делі минулих вихідних президент Туреччини Реджеп Таїп Ердоган закликав кількох лідерів задовольнити деякі вимоги Росії, щоб спробувати відновити чорноморську угоду, яка дозволила поставки українського зерна та знизила світові ціни на продовольство.

США та їхні союзники чинили опір закликам послабити санкції, які він пропонував. Комісар ЄС Олівер Варгеї привітав зусилля Туреччини відновити зернову угоду, але закликав її уряд співпрацювати з блоком.

«Важливо, щоб Туреччина продовжувала співпрацювати з ЄС, також щодо впровадження санкцій проти Росії, зокрема щодо санкційних продуктів», — сказав Вархелі у своєму вступному слові, [коли](#) Європейський парламент оприлюднив свою необов’язкову резолюцію в середу. Міністерство закордонних справ Туреччини заявило, що звіт парламенту є «набором необґрунтованих звинувачень і упереджень» і демонструє, що його члени не можуть розробити «правильний стратегічний підхід до ЄС, а також до нашого регіону».

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-09-14/turkey-slams-european-parliament-for-plea-on-russia-sanctions?srnd=premium-europe>

🇺🇦 Russian Elite Bring Back \$50 Billion of Assets as Havens Dwindle

Російська еліта повертає активи на 50 мільярдів доларів

Російські мільярдери, які перебувають під тиском міжнародних санкцій і стикаються з тиском з боку президента Володимира Путіна, щоб повернути свої статки, вивели активи на десятки мільярдів з Європи після вторгнення в Україну.

Минулого місяця акціонери [United Medical Group CY Plc](#) і [MD Medical Group Investments Plc](#), контрольовані магнатами Ігорем Шилівим і Марком Курцером, схвалили переїзд компаній з Кіпру в Росію. Ця передача допоможе збільшити загальну вартість активів, які були переведені найбагатшими росіянами з лютого 2022 року, щонайменше до 50 мільярдів доларів, згідно з даними, зібраними Bloomberg. Кремль тисне на найбагатших росіян, щоб вони повернули свої активи з країн, які він називає «недружніми». Дія угод про подвійне оподаткування призупинена, що робить непрактичним залишатися зареєстрованим у таких місцях, як Європа. Росія ускладнює компаніям виплату дивідендів або продаж активів особам, зареєстрованим у таких юрисдикціях.

У серпні Путін доручив уряду створити механізм, який дозволить Росії відновити контроль над російськими компаніями, де такий контроль здійснюється через іноземні структури і був втрачений внаслідок санкцій.

Щоб заманити магнатів додому, Кремль використовував такі стимули, як місцеві внутрішні «офшорні» зони з низьким рівнем податків, які він запровадив у 2018 році та постійно налаштовує. Росія також підняла вартість зберігання активів у традиційних гаванях, таких як Кіпр чи Мальта, тоді як холдинги з міжнародними активами, які перереєстровані в Росії, можуть претендувати на податкові пільги.

Не лише мільярдери переміщують свої активи — інші росіяни також переміщують свої активи додому. Цього року у вітчизняні «офшори» перейшли 115 компаній, а загалом їх було 254, повідомив перший заступник міністра економіки Ілля Торосов на Східному економічному форумі в понеділок.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-09-14/russian-elite-bring-back-50-billion-of-assets-as-havens-dwindle>

12 вересня 2023 року

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №156/2023-рп

Про уповноваження І.Мудрої на підписання Протоколу між Україною і Республікою Польща про внесення змін до Договору між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах від 24 травня 1993 року

<https://www.president.gov.ua/documents/1562023-rp-48093>

КАБІNET МІНІСТРІВ УКРАЇНИ: ПОСТАНОВА від 12 вересня 2023 р. № 977

Про затвердження доказових стандартів обґрунтованої підозри для включення/виключення до/з санкційних переліків Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, санкційних переліків іноземних держав та переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-dokazovykh-standartiv-obgruntovanoi-pidozry-dlia-vkliuchenniavykliuchennia-doz-s977-120923>

ІРИНА МУДРА: ВІДШКОДУВАННЯ РОСІЄЮ ЗБИТКІВ Є ЮРИДИЧНИМ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМ ЗА МІЖНАРОДНИМ ПРАВОМ

Українська делегація, до складу якої увійшли зокрема Міністр юстиції України Денис Малюська та його заступниця Ірина Мудра взяла участь у Громадська організація “Мережа захисту національних інтересів “АНТС”(С)

Неформальній конференції Міністрів юстиції «На шляху до справедливості для України: підвищення відповідальності, підтримка стійкості системи правосуддя та возз'єднання дітей із сім'ями», що проходить у Латвійській Республіці.

Велику увагу на Конференції було присвячено створеному міжнародному Реєстру збитків, завданих агресією російської федерації.

«Ризькі принципи» — мабуть, саме так, на думку заступниці Міністра юстиції України, у історію увійдуть наступні кроки щодо Реєстру:

- Підхід, що орієнтований перш за все на жертв: міжнародний Реєстр збитків побудований на основі підходу, орієнтованого на потерпілого. Мова йде про надання засобів правового захисту та відшкодування постраждалим, зокрема найбільш уразливим, таким як жінки та діти, які постраждали від насильства.

- Тверда правова основа: Реєстр функціонує на основі всеосяжних положень міжнародного права про те, що будь-яка держава, яка відповідальна за міжнародно-протиправні дії, зобов'язана повністю відшкодувати шкоду, завдану такими діями.

- Авторитет і легітимність: Орієнтований на потерпілого підхід має належним чином враховувати право Європейського суду з прав людини для підвищення міжнародної легітимності та авторитетного характеру Реєстру збитків як масового інструменту обробки претензій.

- Підтримка державних органів України: уся необхідна допомога повинна бути надана національним органам для сприяння координації внутрішніх зусиль для підтримки функціонування Реєстру.

- Узгодженість і сумісність: узгодженість дій і методологій для обробки заяв про збитки повинна бути забезпечена належним чином, у тому числі за допомогою ІТ-інструментів, на національному рівні, в операціях Реєстру збитків і в міжнародних механізмах, що забезпечує їх взаємосумісність.

- Залучення громадянського суспільства: громадські та неурядові організації, включаючи правозахисників, а також потерпілих повинні бути залучені до розробки категорій позовів, доказів і процедур відповідними національними та міжнародними органами.

- Ефективне відшкодування: Реєстр збитків — перший крок для забезпечення того, щоб росія заплатила за шкоду, завдану Україні своєю незаконною війною. Реєстр має стати першим компонентом майбутнього міжнародного механізму компенсації, який допоможе забезпечити повне та ефективне відшкодування Україні та жертвам агресії.

Українська делегація привезла на конференцію свій план, який орієнтований, перш за все, на:

1. Забезпечення відповідальності за злочин агресії: потрібна міжнародна підтримка Міжнародного центру з переслідування злочинів агресії для побудови справи щодо злочину агресії; створення Спеціального трибуналу для розгляду злочинів агресії, вчинених РФ проти України, як відповідь на існуючу прогалину у

відповідальності за цей злочин. Україна вкотре закликала держави-члени Ради Європи та країни, що не є членами РФ, визначити архітектуру спеціального трибуналу та розпочати підготовку відповідного установчого договору.

2. Забезпечення ефективного розслідування на національному рівні: потрібна міжнародна підтримка у зміцненні національної спроможності розслідувати та переслідувати міжнародні злочини, ввести в дію Центр координації потерпілих і свідків, надавати технічну допомогу та експертизу прокуратурі. Потрібна допомога у сприянні розслідуванню та судовому переслідуванню міжнародних злочинів вчинених в Україні третіми державами.

3. Робота механізмів у відповідь на примусове переміщення українських дітей та цивільних ув'язнених. Продовження партнерства з Євроюстом, Інтерполом та Європолем у справах, пов'язаних із міжнародними злочинами.

4. Відшкодування та компенсація шкоди жертвам російської агресії та відновлення України.

5. Санкції.

6. Конфіскація російського державного майна: держави повинні надати єдину скоординовану відповідь щодо отримання доступу до заморожених державних активів РФ, які знаходяться в різних юрисдикціях.

<https://minjust.gov.ua/news/ministry/irina-mudra-vidshkoduvannya-rosieyu-zbitkiv-e-yuridichnim-zobovyazannyam-za-mijnarodnim-pravom>

Відбулось друге засідання Конференції учасників Реєстру збитків для України

Представники понад 40 країн взяли участь у другому засіданні Конференції учасників Реєстру збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України, що відбулося в столиці Латвії Ризі.

«Цим другим засіданням Реєстру збитків ми робимо ще один крок до справедливості та відповідальності за збитки, завдані агресивною війною Росії проти України. Рада Європи продовжує стояти пліч-о-пліч зі своєю державою-членом Україною та її народом стільки, скільки це буде потрібно», – сказав на відкритті [заступник Генерального секретаря](#) Ради Європи Бьорн Берге.

«Наш обов'язок як міжнародної спільноти – підтримати Україну в її зусиллях відновити верховенство права та притягнути агресорів до відповідальності. Один із шляхів це зробити – Реєстр збитків для України. Неформальна конференція міністрів юстиції надала політичні настанови державам-членам стосовно цілеспрямованого та ефективного функціонування Реєстру, підтримавши Ризькі принципи», – сказала Міністерка юстиції Латвійської Республіки Інесе Лібіня-Егнере. «Потужна робоча команда, чудова рада правління та цифрова платформа, яка розробляється, дозволять Реєстру запрацювати на повну та почати приймати заяви. Ми ставимо амбітну мету, щоб це сталося в першому кварталі 2024 року, аби

принаймні ті, хто цього потребує найбільше – українці – могли почати подавати свої заяви», – зазначив виконавчий директор Реєстру збитків в Україні Маркіян Ключковський. Реєстр слугуватиме для реєстрації заявив і доказів щодо шкоди, втрат і збитків, завданих фізичним і юридичним особам, а також державі Україна міжнародно-протиправними діями Росії в Україні та проти неї.

Після першої зустрічі Конференції учасників у червні була підписана та набула чинності Угода з Нідерландами як приймаючої держави про місце розташування Реєстру в Гаазі. Друге засідання було присвячене фінансовим питанням та порядку призначення правління.

Бюджет Реєстру фінансується за рахунок щорічних встановлених внесків держав-учасниць, а також добровільних внесків; Нідерланди та Європейський Союз зробили значні добровільні внески на початкові витрати Реєстру.

<https://www.coe.int/uk-UA/web/kyiv/-/the-conference-of-participants-of-the-register-of-damage-for-ukraine-holds-its-second-meeting>

Switzerland To Act Against Dirty Cash?

Швейцарія буде діяти проти брудної готівки?

Швейцарське фінансове співтовариство буде активно лобіювати і, цілком ймовірно, подбає про те, щоб нові правила були такими ж діржавими, як швейцарський сир. Банкіри зауважать, що Гонконг швидко наздоганяє Швейцарію як провідний у світі рай для міжнародних переказів багатства та управління ними, і чим більше швейцарці посилюють контроль, тим більше брудної готівки буде надходити до конкуруючих місць. Це може серйозно підірвати розкішні звички фінансових майстрів на Банхофштрассе в Цюріху.

Швейцарська влада каже, що їм потрібно буде провести широкі консультації, перш ніж вони точно визначать нові правила та оголосить графік впровадження. Тиск на швейцарців з боку Європейського Союзу, Сполучених Штатів і Великої Британії, а також з боку Цільової фінансової групи (FATF), яка встановлює стандарти боротьби з відмиванням коштів, буде дуже важливим для того, щоб швейцарці не зволікали. Давно назріла заява уряду Швейцарії є відповіддю на його збентеження тим, що він невимушено примушував швейцарські банки повністю розкрити готівку, що зберігається в їхніх сховищах для російських олігархів, які потрапили під санкції після того, як Росія почала вторгнення в Україну. Значна частина цих російських готівки, безсумнівно, зберігається на рахунках на ім'я трастів і холдингових компаній, зареєстрованих на Британських Віргінських островах або в таких місцях, як Ліхтенштейн, острів Джерсі, Делавер у Сполучених Штатах та в інших місцях, які дозволяють шахраям щоб приховати справжню бенефіціарну власність цих організацій.

Ось чому швейцарці щойно оголосили, що частиною їх плану щодо підвищення прозорості є створення реєстру бенефіціарних власників. Незрозуміло,

чи буде цей реєстр публічним і які ресурси задіять швейцарці, щоб гарантувати дотримання нових стандартів розкриття інформації.

Багато років тому я був на конференції, де один швейцарський чиновник з гордістю оголосив, що його уряд забезпечив повернення швейцарськими банками до Нігерії 800 мільйонів доларів коштів, які були вкрадені покійним президентом Сані Абачою на початку 1990-х років. Одразу нігерійський чиновник в аудиторії вигукнув: «Так чому б не повернути решту 2 мільярдів доларів у швейцарських банках!» Нечестиві національні лідери вже давно віддають перевагу безпеці та секретності швейцарських банків. Наприклад, минулого року швейцарська влада оголосила, що закриває розслідування, яке тривало більше десяти років щодо швейцарських банківських рахунків покійного президента Єгипту Хосні Мубарака, на яких свого часу було понад 600 мільйонів доларів. Непогана сума для людини, яка все своє професійне життя пройшла як військовий і державний чиновник.

Генеральна прокуратура Швейцарії заявила, що запитала докази від уряду Єгипту, яким керують колишні військові соратники Мубарака. Швейцарці заявили, що не змогли знайти доказів «підозрілої злочинної діяльності», пов’язаної з рахунками, і тому готівка могла бути законно передана синам покійного президента.

Величезні суми готівки викрадаються національними диктаторами та їхніми наближеними та переводяться в банки, які гарантують таємницю та безпеку. Подібні запевнення забезпечуються юристами та іншими «допоміжними особами», які представляють трасти та холдингові компанії, справжні власники яких займаються транснаціональною злочинністю. Швейцарські банки були лідерами на цій арені, доклавши чимало зусиль, щоб створювати імідж респектабельності та чесності. Крах Credit Suisse на початку цього року після низки скандалів став найбільшим банкрутством міжнародного банку за багато десятиліть.

Цього ніколи не повинно було статися. Однак швейцарські банківські регулятори надто довіряли тому, що менеджери Credit Suisse забезпечують повну відповідність усіх аспектів управління ризиками – вони помилялися.

Реформа банківської практики в Швейцарії важлива для здоров’я та цілісності світової фінансової системи. Це також життєво важливо для довгострокового добробуту самої швейцарської економіки та для міжнародної репутації, якою Швейцарія хоче насолоджуватися.

<https://www.theglobalist.com/switzerland-to-act-against-dirty-cash/>

Проміняли білорусів на індусів. Як змінився ринок пального

Дві найбільші зміни, які сталися з лютого 2022 року на українському ринку пального, – це припинення прямого імпорту з Росії та Білорусі, а також диверсифікація джерел постачання. Тепер пальне Україні продають десятки країн.

Наприклад, у третьому кварталі 2021 року до першої п’ятірки експортерів нафтопродуктів в Україну входили Білорусь (548 млн дол), РФ (305 млн дол), Литва

(210 млн дол), Туреччина (86 млн дол) та Греція (71 млн дол). На ці країни припадали понад 80% імпорту пального, причому 40% – на Білорусь, яка постачала нафтопродукти з переробленої російської нафти.

Наразі ситуація інша – і з точки зору постачальників, і з точки зору обсягів. У третьому кварталі 2023 року основними експортерами пального в Україну були Греція (73 млн дол), Литва (64 млн дол), Індія (49 млн дол), Польща (49 млн дол) і Туреччина (35 млн дол). Після запровадження країнами ЄС санкцій проти [російської нафти](#) та [нафтопродуктів](#) наприкінці 2022 року і на початку 2023 року держава-агресор направила свій товар на більш лояльні ринки Індії, Туреччини та Китаю.

У 2023 році РФ стала найбільшим постачальником нафти в Індію, наростивши місячний експорт майже вдесятеро порівняно з 2021 роком. Це дозволило завантажити індійські нафтопереробні заводи, продукція з яких постачається до країн Євросоюзу. У підсумку ці нафтопродукти вже не російські і не потрапляють під жодні санкції. Індійський експорт допоміг Європі замінити віднедавна підсанкційне російське пальне: якщо до великої війни ЄС [імпортував](#) з Індії в середньому 154 тис бар дизельного пального на добу, то зараз – 200 тис бар.

Разом з тим, дані Державної митної служби свідчать: таким імпортом не нехтує й Україна, адже формально не йдеться про торгівлю з агресором.

Інша історія стосується продукції з Туреччини – ще одного провідного постачальника нафтопродуктів в Україну. У травні російський експорт дизельного пального в Туреччину [сягнув](#) 1 млн тонн і з моменту запровадження санкцій ЄС на російські нафтопродукти був [найвищим](#) за щонайменше сім років.

Це означає, що турецькі трейдери можуть експортувати власну продукцію, яка не потрапляє під санкції, і при цьому забезпечувати власні потреби дешевшим російським імпортом.

<https://www.epravda.com.ua/publications/2023/09/12/704192/>

Санкції працюють: російський “Сбербанк” перейде на китайські банкомати

“Сбербанк” почне поповнювати свій парк банкоматів китайськими моделями в рамках чергового оновлення. Як розповів перший заступник голови правління “Сбербанку” Александр Ведяхін, процес заміни банкоматів розпочнеться вже у 2024 році і торкнеться від 10% до 15% пристроїв, передає БЦ з посиланням на [The Moscow Times](#). Інтерес до китайських банкоматів російський банк виразив на початку 2023 року. Тоді “Сбербанк” запустив пілотний проєкт, перевіряючи працездатність банкоматів з операційною системою на базі Linux. Пілот завершився успішно, і одна з компаній-учасниць була визнана відповідною стандартам. “Сбербанк” не називає цей бренд.

“Сбербанк” не розкриває загальну кількість банкоматів у своїй мережі, однак, за даними Центробанку РФ на початок 2023 року, у Росії діяло 179 739 банкоматів.

До квітня у “Сбербанку” залишалося менше 5% американських банкоматів, і банк планує повністю позбутися їх у найближчі два-три роки.

Раніше на ринку банкоматів у Росії домінували міжнародні корпорації NCR та Diebold Nixdorf, а також Hyosung TNS, GRG Banking та OKI Electric Industry. Однак після початку війни в Україні NCR та Diebold Nixdorf оголосили про припинення своєї діяльності в Росії, що дуже змінило ситуацію на ринку: до 2022 року на ці компанії припадало 60% банкоматів у країні.

<https://borgexpert.com/news/sanktsii-pratsiuiut-rosijskyj-sbierbank-perejde-na-kytajski-bankomaty>

До Бразилії прямує танкер із російською арктичною нафтою

Танкер із російською арктичною сировою нафтою наблизився до Бразилії, куди він прямував понад два тижні. Станом на 8 вересня, танкер класу Aframax Stratos Aurora перебував у 500 милях від берегів Бразилії, повідомляє usm.media з посиланням на Bloomberg. 22 серпня танкер завантажив у Мурманську близько 650 тисяч барелів нафти. Пунктом призначення судно вказало Мадре-де-Деус, Бразилія. Де зараз перебуває танкер — невідомо, адже AIS на судні вимкнена з 28 серпня.

Якщо танкер розвантажиться в Бразилії, це буде перший випадок, коли російську нафту доставили в цю південноамериканську країну принаймні з 2016 року. Росія була змушена переорієнтувати нафтовий експорт на далекі ринки після впровадження санкцій країнами Заходу. Загалом флагманські російські сорти Urals і Arctic купують нафтопереробні заводи в Азії, особливо в Індії та Китаї.

Хоча Бразилія стане новим ринком для російської нафти, південноамериканська країна ще з лютого збільшила імпорт російського пального.

Сиру нафту з російських арктичних терміналів зазвичай відправляють до сховищ у Мурманську, де вантажі об'єднують для подальшого експорту.

<https://www.blackseanews.net/read/208486>

Комітет ПАРЄ визнав, що Росія стала диктатурою

Комітет Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) з правових питань та прав людини висловив занепокоєння щодо легітимності поправок до конституції Росії, які дозволили президенту РФ Владіміру Путіну залишатися при владі до 2036 року. Про це повідомили у пресслужбі ПАРЄ у вівторок, пише "Європейська правда". Мова про поправки, внесені у конституцію РФ у липні 2020 року. Ці поправки передбачають зняття обмежень на президентський термін та дозволяють Путіну залишатися на посаді до 2036 року, коли йому виповниться 83 роки.

"Величезна влада президента, що виникла внаслідок надзвичайно тривалого терміну перебування на посаді в поєднанні з відсутністю будь-яких стримувань і протидія, таких як сильний парламент, незалежна судова система, вільні засоби

масової інформації та активне громадянське суспільство, перетворила Російську Федерацію на фактичну диктатуру”, – заявили парламентарі.

Комітет одностайно схвалив проєкт резолюції та нагадав про висновки Венеційської комісії Ради Європи про те, що "відмова від обмеження терміну повноважень для чинного президента порушує як російську конституцію, так і міжнародні правові принципи". Російська агресія проти України та її наслідки демонструють, що диктатури "становлять загрозу міжнародному миру та безпеці, територіальній цілісності та політичній незалежності їхніх сусідів", тому "відновлення демократії в Росії відповідає інтересам насамперед народу Росії, а також Європи і всього світу", підсумував комітет.

Комітет також підтвердив свою підтримку майбутнього спеціального міжнародного кримінального трибуналу для притягнення російського керівництва, включно з президентом Путіним, до відповідальності за їхні дії, починаючи з незаконної анексії Криму, війни на Донбасі та збиття літака рейсу МН17.

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/09/12/7169225/>

Білоруський бізнесмен у США пішов на угоду зі слідством та визнав провину в обході санкцій

Карпушкін визнав, що брав участь у схемі купівлі металу на 140 млн доларів у компанії бізнесмена Сергія Курченка, який перебуває під санкціями США. У рамках угоди Карпушкін має відшкодувати 4,7 млн. доларів доходу від схеми.

У цій же справі був заарештований Джон Унсалан. За звинуваченням, компанія Карпушкіна Cogentra USA у 2018—2020 роках допомогла компанії Унсалана Metalhouse, яка займається торгівлею металом, провести транзакції з компаніями підсанкційного Курченка. При цьому Карпушкін знав, що Курченко перебуває під санкціями, йдеться у звинуваченні. Сергій Курченко - колишній український підприємець, власник групи компаній "Газ Україна", медіахолдингу UMH Group, футбольного клубу "Металіст Харків", голова наглядової ради ДК "ВЕТЕК". 2014 року залишив Україну і перебрався до Росії. В Україні проти нього було порушено кримінальні справи, пов'язані з махінаціями на ринку енергоресурсів. Курченко перебуває під санкціями із 2015 року за його причетність до присвоєння українських активів на окупованих територіях.

<https://news.zerkalo.io/economics/48693.html?c>

Росія обіцяє окупантам безоплатну землю: уже "нарізали" ділянки в Криму та 5 регіонах РФ

У Росії підготували понад 4 тисячі земельних ділянок для військових, які повернулися з війни проти України – багато ділянок виділили в тимчасово

окупованому Криму. Повідомляється, що безоплатну землю окупантам планують видавати в 49 (з 89) російських регіонах.

За підрахунками "Вёрстки", у п'яти регіонах Росії, а також у Криму і Севастополі вже почали виділяти землю – заготовили щонайменше 4 228 ділянок. І вже щонайменше 743 людини отримали сертифікати та документи на землю.

У тимчасово окупованому Криму "нарізали" ділянки в Сакському, Чорноморському, Роздольненському та Ленінському районах.

Виділяють окупантам від 4 до 20 соток під будівництво будинку, ведення особистого підсобного господарства або садівництво.

За допомогою безкоштовної землі РФ намагається залучати на війну нових контрактників. При цьому, за інформацією видання, частина ділянок розташована в районах, де не проведені комунікації – там немає ні водопроводу, ні каналізації, ні доріг. У частині регіонів уже озвучили традиційну проблему нестачі землі. У цих випадках замість видачі землі запропонували виплачувати грошові компенсації. Наприклад, у Воронезькій області пропонують субсидію в 200 тисяч рублів, у Новосибірській області та в Комі – по 300 тисяч, а на Ямалі – мільйон рублів.

При цьому зазначається, що середня ринкова вартість однієї сотки землі у Воронезькій області становить 84,9 тисячі рублів, а в Новосибірській – 78,5 тисячі рублів.

<https://www.pravda.com.ua/news/2023/09/12/7419466/>

РФ купує санкційні деталі для літаків через "дружні" країни: в лідерах ОАЕ, Китай і Туреччина

Видання зазначає, що для обходу санкцій щодо постачання деталей для літаків росіяни почали зловживати паралельним імпортом.

Журналісти проаналізували митні дані і з'ясували, що з березня 2022-го по березень 2023 року в Росію ввезли оригінальних запчастин для Boeing і Airbus на понад 180 млн доларів. Російські авіакомпанії, яким потрібні запчастини, купують їх у "дружніх" країнах. Зокрема, серед таких продавців лідирують Об'єднані Арабські Емірати, Китай і Туреччина.

Найбільше деталей продала в Росію дубайська компанія Ats Heavy Equipment & Machinery. За рік з невеликим вона зробила понад 700 поставок на більш ніж 40 млн доларів. Здебільшого запчастини для Boeing і Airbus дісталися групі "Аерофлот", до якої, окрім власне "Аерофлоту", входять компанії "Россия" і "Победа". При цьому постачальник може бути іноземний, а господарі у нього – росіяни. Наприклад, у топ-10 входить компанія Griffon (ОАЕ). За даними Sayari, її бенефіціари – Ірина Гороховська та Ілля Рисев.

Рисев переадресував запитання ЗМІ керуючому директору Griffon Андрію Уляшеву. Той спершу написав, що компанія не продавала західних запчастин у Росію, оскільки "такі платежі не пропускає банк", а коли журналісти відправили

Йому список поставок, перестав відповідати. Також серед постачальників молдавська Max Jet Service та навіть литовська компанія Right Direction Aero.

Директор і власник Right Direction Aero - Павло Чалапов. Він написав, що нічого російській "Ай флай" не продавав. ЗМІ надіслали йому список поставок і Чалапов пояснив, що продавав ці деталі не російській "Ай флай", а киргизській компанії "Карголайн" (і надав на доказ скани вантажної та експортної декларації на кілька товарів). У митних базах дійсно зазначено, що литовська Right Direction Aero продавала товари "Ай флай" за дорученням "Карголайн". Схоже, за документами запчастини йшли в Киргизстан, а в реальності - в Росію.

Чалапов заявив, що продавав деталі в Киргизстан і мав особисті гарантії власника і гендиректора "Карголайн" Азамата Алкадірова, що деталі не зможуть реекспортувати до Росії: "Як я бачу, "Карголайн" тримала нас у невіданні, обманювала і, очевидно, підробляла документи". Він додав, що тепер компанія не буде працювати і з Киргизстаном. "Карголайн" було зареєстровано через місяць після початку війни в Україні, коли Airbus, Boeing та інші виробники запчастин забанили російські авіакомпанії. Директором і власником став Азамат Алкадіров, колишній киргизстанський чиновник середньої руки. У липні 2023 року США ввели санкції щодо "Карголайну". З митних даних випливає, що литовська Right Direction Aero - не єдина компанія, у якої киргизстанська "Карголайн" купувала запчастини для поставок російської "Ай флай".

<https://www.pravda.com.ua/news/2023/09/12/7419552/>

«Золотий вагон» Медведчука досі не націоналізували. В «Укрзалізниці» пояснили, чому

«Укрзалізниця» вказала, що справді торік [повідомляла](#) про готовність націоналізувати «золотий вагон» Медведчука і залучити його для перевезення дітей і післяопераційних хворих. Тепер компанія повідомила, що це не належить до її компетенцій. «Слід зазначити, що питання націоналізації, розпорядження, управління, чи передачі арештованого майна, яким є вагон, знаходиться поза компетенцією АТ "Укрзалізниця", та лежить в площині компетенцій правоохоронних та судових органів», — вказано у відповіді.

Журналісти «Слідства.Інфо» [виявили](#) на території маєтку Віктора Медведчука в Пущі-Водиці прихований під маскувальною сіткою залізничний перон із назвою «Дальня», а на пероні — вагон-ресторан Pullman. Ця компанія виробляє люксові автомобілі та залізничні вагони. Такі вагони-ресторани були популярними в минулому столітті, коли заможні європейці подорожували залізницею.

<https://hromadske.ua/posts/zolotij-vagon-medvedchuka-dosi-ne-nacionalizovali-v-ukrzaliznici-poyasnili-chomu>

Попередні моніторинги:

- ✚ Моніторинг №21 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9621-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №20 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9620-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №19 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9619-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №18 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9618-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №17 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9617-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №16 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9616-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

- ✚ Моніторинг №15 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9615-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni-2/>

- ✚ Моніторинг №14 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9614-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi% d1%97-konfiskaczi% d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra% d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №13 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9613-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi% d1%97-konfiskaczi% d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra% d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №12 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9612-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi% d1%97-konfiskaczi% d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra% d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №11 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9611-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi% d1%97-konfiskaczi% d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra% d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №10 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%9610-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi% d1%97-konfiskaczi% d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra% d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №9 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%969-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi% d1%97-konfiskaczi% d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra% d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №8 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%968-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi% d1%97-konfiskaczi% d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra% d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №7 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%967-publikacij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi% d1%97-konfiskaczi% d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra% d1%97ni/>

- ✚ **Моніторинг №6 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/komanda-ants-prodovzhu%d1%94-retelno-vidslidkovuvati-mozhливosti-konfiskaczi%d1%97-rosijskih-aktiviv-yak-v-ukra%d1%97ni-tak-i-za-%d1%97%d1%97-mezhami/>

✚ **Моніторинг №5 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%965-publikaczij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97-na-vidbudovu-ekonomiki-ukra%d1%97ni/>

✚ **Моніторинг №4 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%964-publikaczij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97/>

✚ **Моніторинг №3 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%963publikaczij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97/>

✚ **Моніторинг №2 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%962-publikaczij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97/>

✚ **Моніторинг №1 публікацій на тематику “російські активи, санкції, конфіскації”**

<https://ants.org.ua/monitoring-%e2%84%961-publikaczij-na-tematiku-rosijski-aktivi-sankczi%d1%97-konfiskaczi%d1%97/>

**Лідія Лісовська
Ярослав Сидорович**